

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики
Кафедра української мови, літератури та культури

Сучасна українська мова. Стилїстика сучасної української мови

306/2

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія

Курс	1
Семестр	2

Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури
(переклад включно), перша-англійська

ECTS	2
Годин	60

Статус Обов'язкова дисципліна
Форма навчання Заочна
Семестровий контроль Залік

Розподіл годин

Аудиторні години	Самостійна робота
Практичні	
12	48

Гарант освітньої програми _____ Ольга ДЕМИДЕНКО Завідувач кафедри _____ Олена ОНУФРІЄНКО Голова методичної комісії _____ Світлана ІБРАГІМОВА
«___» _____ 2020р. «___» _____ 2020р. «___» _____ 2020р.

Редакція від 19 лютого 2020 р

Інформація про викладача

	Практичні
ПІБ	Нечипоренко Алла Федорівна
Посада	доцент
Вчене звання	-
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Профіль викладача	http://kumlk.kpi.ua/node/242
Google Scholar	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Na0KIcQAAAAJ&view_op=list_works&gmla=AJsN-F5Yox5EK0F0LFgndV9F5j_0tVmDye_voouuyUFBe9ysr0ziPDxcb0qDFlhXR7VxwFxIZWI96NgoFmJAFU9z4AGFO0AUtwBR3zm1M9vcQzYxCrikBM_rzwnHDnI8y5tjmzaY6yXDFHn6t0SH_01YbXqbmPKes25LiEDSbuD4XlcpXvbhZ08
e-mail	allanech67@ukr.net
Консультації	Відповідно до графіку консультацій викладачів кафедри

Анотація кредитного модуля

Метою кредитного модуля є формування у студентів здатностей:

- реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- бути критичним і самокритичним;
- учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію;
- вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стилових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;
- створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;
- надавати консультації з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення;
- організовувати ділову та міжкультурну комунікацію;
- реферувати й анотувати різножанрові тексти державною мовою.

Силабус кредитного модуля «Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови» розроблений на основі принципу систематичності та послідовності, який поєднує навчальний матеріал та шляхи його засвоєння студентами, що дає змогу обрати такі завдання, які за умови принципу активності (інтелектуальної, емоційної та мовленнєвої) найефективніше сприятимуть досягненню поставленої мети. Ці принципи є вихідними для обрання певних методів та прийомів, що забезпечують антропоцентричний підхід, а відтак відповідні умови для розвитку мовної особистості, мовної свідомості та формування високої культури мовлення майбутнього фахівця.

Засвоєння кредитного модуля «Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови» передбачає вирішення комплексу завдань щодо усвідомленого ставлення до української мови як інтелектуальної, духовної та культурної цінності, потреби досконалого володіння нею у майбутній професійній діяльності, поглиблення знань про мову як багатофункціональну знакову систему. Оволодіння методиками мовностилістичного аналізу дає змогу на конкретному мовному матеріалі показати шляхи наукового осмислення мовних стилістичних явищ.

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача та студента з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню у них відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються:

- особистісно-орієнтовані розвиваючі технології, засновані на активних формах і методах навчання що стимулюють пізнавальну діяльність студентів, підвищують їхні власні зусилля в оволодінні знаннями з української мови (кейс-метод, метод проєктної діяльності, мультимедійні технології, ігрові технології, що сприяють моделюванню й імітації майбутньої професійної діяльності, метод мозкового штурму, дискусія, практикуми-диспути тощо).
- **Інформативно-рецептивний метод** забезпечує системність знань, послідовність викладу, передбачає презентацію навчального матеріалу у процесі розповіді, бесіди з опорою на засвоєння правил та практичної роботи на застосування знань.

Стилістика сучасної української мови

- **Репродуктивний метод** передбачає відтворення матеріалу за визначеним алгоритмом. Опрацювання навчального матеріалу може відбуватися у процесі виконання вправ за зразками, роботою з науковими виданнями.
- **Метод проблемного викладу** передбачає створення викладачем певної проблемної ситуації (спосіб аналогії, індуктивний спосіб, висунення проблемного питання) є ефективним оскільки залучає студентів до пошуку знань та формує переконаність в істинності одержаних результатів. Метод сприятиме формуванню наукового мислення і пізнання, мотивуватиме студентів до науково-дослідницької роботи.

Усі методи навчання опосередковано спрямовані також на формування навчально-стратегічної компетентності студента, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процес організації, реалізації, контролю та корегування своєї навчальної діяльності).

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури та змісту кредитного модуля та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Viber, мережа Facebook, Telegram, система «Електронний КАМПУС» за допомогою яких:

- спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом;
- здійснюється надання зворотного зв'язку студентам стосовно навчальних завдань та змісту навчальної дисципліни;
- оцінюються навчальні завдання студентів;
- ведеться облік виконання студентами плану навчальної дисципліни, графіку виконання навчальних завдань та оцінювання студентів.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань, а також обладнання (проектор та електронні презентації для лекційних та практичних занять).

Місце кредитного модуля в програмі навчання

Кредитний модуль " Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови" має міждисциплінарний характер. Він є складовою навчальної дисципліни «Сучасна українська мова», що складається з двох кредитних модулів «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» ЗО6/1, «Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови» ЗО6/2. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця кредитний модуль " Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови" ґрунтується та взаємопов'язаний зі знаннями та вміннями, якими студенти оволодівають у процесі засвоєння таких навчальних дисциплін, «Вступ до романо-германського мовознавства» ЗО1 , «Зіставна граматики» ЗО2, «Іноземна мова (основна, практичний курс)» ЗО5 та іншими гуманітарними науками забезпечує вищу філологічну освіту, передбачає глибоке і всебічне вивчення системи і структури національної мови, аналіз і відносний опис лінгвістичних одиниць усіх рівнів, формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього перекладача.

Знання, вміння та досвід, здобуті у процесі навчання цієї дисципліни, забезпечують подальше оволодіння такою навчальною дисципліною, як "Переклад та редагування фахових текстів" ПОЗ.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення кредитного модуля " Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови" студенти зможуть:

Стилістика сучасної української мови

1. Дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства. (імплементувати досвід формування культури академічної доброчесності та запобігання проявам академічної нечесності; висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; оволодіти основними поняттями та фундаментальними цінностями академічної доброчесності, розуміти її вплив на академічну культуру та якість освіти).
2. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (використовувати стилістичні засоби для ефективного усного та писемного мовлення).
3. Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами. (оцінювати стилістичні ефекти в тексті та виявляти стилістичні засоби, за допомогою яких вони досягаються).
4. Аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового). (аналізувати стилістичні та стильові особливості мовних засобів).
5. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання фахових комунікативних завдань у різних сферах професійної діяльності (виконувати стилістичний аналіз тексту різностильової приналежності).
6. Вести ділову комунікацію усно і письмово, редагувати, реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами (диференціювати стилістичні помилки та виправляти їх).

Перелік тем, завдання та терміни виконання

Програмні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

Тиж день	Зміст навчального матеріалу	Рекомендований час СРС
1	Розділ 1. Стилістика як розділ українського мовознавства Тема 1. Поняття і категорії стилістики. Структура стилістики Практичне заняття 1. Українська лінгвостилістика: розвиток та сучасні тенденції вивчення.	2
2-3	Тема 2. Стилістична норма. Стилістичні помилки	6
4-8	Розділ 2. Стилістична система сучасної української мови. Стилістика мовних одиниць Тема 1. Структура стилістики: фоностилістика, лексична та граматична стилістика, стилістичний синтаксис. Практичне заняття 2. Стилістичне використання лексичних засобів: багатозначність, синонімія, омонімія, паронімія.	2
9-10	Тема 2. Характеристика функціональних стилів. Розмовний стиль	6
11	Тема 3. Стилістичні ресурси художнього стилю української мови.	6
12	Тема 4. Мовностилістична своєрідність публіцистики: жанрові різновиди Практичне заняття 3. Мова засобів масової інформації, сучасні тенденції розвитку.	2

Тижень	Зміст навчального матеріалу	Рекомендований час СРС
13	Тема 5. Конфесійний стиль мовлення, його місце і роль у стилістичній системі української мови. Практичне заняття 4. Конфесійний стиль: переклад Біблії українською мовою.	2
14	Тема 6. Структурно-функціональні та стилетвірні особливості наукового стилю. Практичне заняття 5. Мовці і жанрові особливості наукового стилю. Правила оформлення наукової роботи. Експрес-контроль.	6
15	Тема 7. Мовленнєво-функціональна специфіка офіційно-ділового мовлення	4
16-17	Розділ 3. Стилістика української мови та культура мовлення. Тема 1. Комунікативно-стилістичні якості мовлення	6
18	Практичне заняття 6. Підвищення рейтингу. Залік.	6

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Відповіді на практичних заняттях	40%	10	4	40
2.	Перевірка СРС	40%	40	1	40
3.	Експрес-контроль	20%	20	1	20
	Всього				100

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за :

1. 4 відповіді на 6 практичних заняттях;
2. Перевірку СРС (40 балів за виконане завдання);
3. 1 експрес-контроль (20 балів) – за навчальним матеріалом чотирьох попередніх практичних занять.

Основні критерії оцінювання роботи студентів

1. Відповіді на практичних заняттях:

Ваговий бал – 10, максимальна кількість балів становить $4 \times 10 = 40$ балів

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 9-10 балів; повна відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу;

«добре» – 8 бали; повна відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу; наявність незначних мовленнєвих помилок.

«задовільно» – 6-7 бали; неповна (60%) відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; недостатні ґрунтовність та послідовність викладу; наявність мовленнєвих помилок;

«незадовільно» – 0 балів. невідповідність змісту відповіді проблематиці теми; відсутність відповіді.

Стилістика сучасної української мови

2. Перевірка СРС:

Ваговий бал – 40, максимальна кількість балів становить $1 \times 40 = 40$ балів

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 36-40 балів; правильно виконане завдання, творчий підхід до розкриття питання;

«добре» – 30-35 бали; виконане завдання має незначні змістові та мовленнєві помилки;

«задовільно» – 24-29 бали; виконання завдання неповне (60%), недостатні ґрунтовність та послідовність викладу, наявність помилок;

«незадовільно» – 0 балів. невідповідність змісту завдання, відсутність відповіді.

3. Експрес-контроль:

Ваговий бал – 20, максимальна кількість балів $20 \times 1 = 20$ балів

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 18 - 20 балів; повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – 15–17 балів; достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями;

«задовільно» – 12 – 14 балів; неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки;

«незадовільно» – 0 балів; відсутність виконаного завдання або невідповідність вимогам на оцінку «задовільно».

Результати оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (е-поштою).

Семестрова атестація студентів

Отримання заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 60$

Для отримання кредитного модуля «автоматом» потрібно мати рейтинг не менш, ніж 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менш 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу, і ця рейтингова оцінка є остаточною. У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, нижчу за отриману автоматом, попередній рейтинг з дисципліни скасовується і до залікової відомості заноситься сума балів за залікову контрольну роботу («жорстка» PCO).

Критерії оцінювання, зміст та зразок залікової роботи відображено у Додатку 3.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре

Стилістика сучасної української мови

$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
$RD < 50$	Не допущено

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента на практичному занятті, а також виконання завдань СРС, які розвивають практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи

Кожен студент має право відпрацювати пропущені лише з поважної причини (лікарняний, офіційний дозвіл деканату) заняття за рахунок самостійної роботи під час консультацій, передбачених навчальним навантаженням викладача.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Інклюзивне навчання

Кредитний модуль «Стилістика сучасної української мови» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Додатки

Додаток 1. Програмні результати навчання (розширена форма)

У результаті вивчення кредитного модуля «Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови» студенти зможуть:

Результати навчання	Відповідність результатів навчання до компетентностей в ОП ¹	
	Загальні компетентності (soft skills)	Фахові компетентності

Стилістика сучасної української мови

1.	Дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства. (імплементувати досвід формування культури академічної доброчесності та запобігання проявам академічної нечесності; висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; оволодіти основними поняттями та фундаментальними цінностями академічної доброчесності, розуміти її вплив на академічну культуру та якість освіти)	Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.
2.	Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. (використовувати стилістичні засоби для ефективного усного та писемного мовлення;	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Здатність до організації ділової та міжкультурної комунікації.
3	Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами. (оцінювати стилістичні ефекти в тексті та виявляти стилістичні засоби, за допомогою яких вони досягаються;	. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.	Здатність створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.
4	Аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового). (аналізувати стилістичні та стильові особливості мовних засобів;	Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.	Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
5	Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування для розв'язання фахових	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність бути	Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у

Стилістика сучасної української мови

	комунікативних завдань у різних сферах професійної діяльності. (виконувати стилістичний аналіз тексту різностильової приналежності;	критичним і самокритичним.	різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
6	Вести ділову комунікацію усно і письмово, редагувати, реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами. (диференціювати стилістичні помилки та виправляти їх.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність бути критичним і самокритичним.	Здатність реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами.

Додаток 2. Рекомендована література

Базова:

1. Мацько Л. І. Стилістика української мови: підруч. [для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.] / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; [ред. Л. І. Мацько] – К.: Вища школа, 2005. – 462 с. – Режим доступу – http://litmisto.org.ua/?page_id=7116

Допоміжна:

2. Дудик П.С. Стилістика української мови: Навч. посіб./П.С. Дудик. – ВЦ «Академія», 2005. – 356 с. Режим доступу - <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>
3. Культура фахового мовлення: Навч.посіб./ за ред. Н.Бабич. – Чернівці, Книги –ХХ1, 2005. – 572 с. – Режим доступу – <http://www.weboborona.net/ogot/babich-nadiya-denisivna-kultura-fahovogo-ac.html>.
4. Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч.посіб./Л.І.Мацько, Л.В.Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу – <http://ua.convdocs.org/download/docs>

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри української мови, літератури та культури та в системі «Електронний КАМПУС»

Додаток 3. Критерії оцінювання, зміст та зразок залікової контрольної роботи.

Питання залікової контрольної роботи оцінюються у 100 балів максимум. Залікова робота складається з двох теоретичних та двох практичних завдань, що відповідають розділам робочої навчальної програми кредитного модуля (1 розділ «Стилістика як розділ українського мовознавства», 2 розділ «Стилістична система сучасної української мови. Стилістика мовних одиниць», 3 розділ «Стилістика української мови та культура мовлення».)

На заліку студент письмово виконує завдання, зазначені в білеті. Кожне теоретичне та практичне завдання оцінюється в 25 балів:

- «відмінно», повна відповідь/виконання (не менше 90% потрібної інформації) – 23 – 25 балів;

Стилістика сучасної української мови

- «добре», достатньо повна відповідь/виконання (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності) – 19 – 22 балів;
- «задовільно», неповна відповідь/виконання (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 15 – 18 балів;
- «незадовільно», незадовільна відповідь/ не виконання завдання – 0 балів.

Зразок залікової контрольної роботи

ЗАЛІКОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з кредитного модуля ЗО6/2

“ Сучасна українська мова. Стилістика сучасної української мови ”

спеціальності: 035 “Філологія”,

освітнього ступеня «Бакалавр»

Варіант 1

1. Охарактеризувати предмет стилістики сучасної української мови.
2. Вказати на мовні особливості сучасного медіа мовлення.
3. Перепишіть речення, добираючи з дужок потрібне слово, й обґрунтуйте свій вибір:
(Насамкінець, на завершення, на заключення) своєї промови хочу підсумувати сказане. Він не спеціаліст у цій (галузі, області). Агроном (вважає, рахує) доречним висівати цього року еспарцет. Якщо не рахувати (не враховувати) класиків, то такого повного видання творів одного автора ще не було. Юнак цитував з пам'яті, (не дивлячись, незважаючи) у книжку. (Незважаючи, не дивлячись) на погоду, екскурсія відбулася. (Наступний, слідує) промовець погодився з доповідачем. До заяви додати (такі, слідує, наступні) документи. Молодий спеціаліст (порозумівся, зустрів розуміння) з колегами. Треба (лікувати, лічити) наші душі високою поезією. Прем'єр (відрекомендував, представив) присутнім нового міністра.
4. Складіть текст в публіцистичному стилі на тему «Шабля ранило тіло, а слово — душу». Охарактеризуйте особливості цього функціонального стилю.